

Podrobný seznam map a vyobrazení svazku č. 10 – Telč

Titulní strana přebalu

Obr. č. 1: Znak města Telče. Grafické zpracování Petr Tomas. Srv. komentář k obr. č. 4.

Obr. č. 2: Veduta Telče z roku 1728. Výška 209 mm, šířka 321 mm. Archiv města Bma, sbírka Dismase z Hofferů (Hofferiana), fascikl Telč (108/1-32). Srv. komentář k obr. č. 22.

Textový dvoulist č. I

Obr. č. 3: Pečeť města Telče (sigillum civitatis Telcz), přivešena k listině Jakuba z Pěncína, vydané 19. ledna 1356. SOA Třeboň, pobočka Jindřichův Hradec, býv. Čermínský archiv, listiny č. 13. Městský znak (pětিলístá růže) byl shodný s erbem tehdejší telčské vrchnosti, pánů z Hradce.

Obr. č. 4: Znakové privilegium pro město Telč, vydané 4. května 1650 králem Ferdinandem III. SOKA Jihlava, pobočka Telč, listiny K 69.

Písmeno W na červeném štítu je iniciálou Slavatova křestního jména nad ním znamení na způsob lilium bílého, jehož oni Telečtí v erbu svém od starodávna užívají (nelze blíže datovat). Nad štítem je zlatá královská koruna a bílá pětিলístá růže. Štítonoši jsou dva zlaté odění andělů. Privilegium bylo vydáno na žádost Viléma Slavaty z Chlumu, tehdejší telčské vrchnosti, jako náhrada staršího, ztraceného za švédského vpádu do Telče (1645). Tento znak užívá město dodnes.

Obr. č. 5: Veduta města Telče patrně od severovýchodu (dle polohy zámku). Kolem 1765. Autor F. B. Wemer. Reprofoto Státní ústav památkové péče, Praha.

Velmi zkreslený pohled na Telč potvrzuje známou nespolehlivost autora. Na vedutě jsou sice zobrazeny některé typické siluety či hmoty objektů Telče z konce 18. století, např. barokní kostel sv. Anny, věž kostela sv. Jakuba, hmota zámku, řada štítů měšťanských domů, celková městská fasáda však ani náznakem neodpovídá charakteristickému panoramatu města.

Obr. č. 6: Romantická historizující veduta Telče od jihozápadu, nikoli západu. 19. století. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč.

Obr. č. 7: Veduta Telče od severovýchodu, pohled přes Štěpnický rybník. Druhá polovina 19. století. Autor Leopoldine Billek. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sign. Te-25/A/14.

Panorama historického středu s navazujícími částmi Podolí a Štěpnice se před námi otevírá v pohledu přes Štěpnický rybník nazývaný v té době Ostrovským či Novoměstským. Telč je zachycena v poněkud idylické podobě, vysoké komíny panského lihovaru a textilní továrny Arona Löwiho se ztrácejí v zeleni. Zahradky na městské straně rybníka se táhnou až k vodě, podobně jako je tomu dodnes ve Štěpnici. Domy na Podolí jsou zdláblivě zobrazeny jen schématicky. Vedle kostela sv. Anny je to zejména patrový dům čp. 126 stojící v ohybu nynější Masarykovy a Svatoanenské ulice. Jeho mansardová střecha s polovalbami ve štítech pochází z dvacátých let 19. století. Velmi podobnou konstrukci i tvar má přibližně stejně stará střecha Velké brány poblíž věže sv. Ducha. Zajímavé jsou rovněž dvě dřevěné roubené stodoly, které patří k hospodářským usedlostem v Masarykově ulici. Nápadné velké stavení s červenou střechou v popředí je zřejmě městský pivovar zřízený společností právníků z obecního dvora čp. 63 v roce 1846. Do té doby měl pivovar se sladovnou své místo ve dvorní přístavbě domu čp. 47 náměstí, dnes jediného dvoupatrového na Velkém loubí. Pozoruhodné je, že na obrázku jsou všechna dvorní průčelí měšťanských domů na severní straně náměstí ještě zakončena štíty. Při průzkumech krovů se skutečné valby provedené na několika z nich ukazují jako dodatečné, původem až z konce 19. století. U sedmi domů vedle bývalé zámecké obilnice s tzv. Malou branou byly dvorní štíty odstraněny po požáru v roce 1900. Mezi zaniklé detaily patří i zvonová věžka s cibulovou helmici, která patřila kapli jezuitského gymnázia čp. 3 na náměstí a kterou vidíme mezi věžemi kostela Jména Ježíš. Za touto zvoničkou jsou na východním průčelí kostela patrně dva otvory patřící někdejší meteorologické observatoři umístěné v podkrovní jezuitského kostela. Rytmička řada celkem pěti oken v mezivěži byla později zazděna a objevila se tu znovu jako slepá arkáda až v roce 1996. Vůbec největší střešní plochou na obrázku je zastřešení zámku v místě starého hradního paláce, kde se dochoval strmý krov z padesátých let 16. století. Čtveřici městských kostelů doplňují v pozadí další dvě sakrální stavby, a to poutní chrám sv. Jana Nepomuckého na návrší nad Krahulčím s navazujícím křídlem nedostavěného františkánského kláštera a votivní kaple sv. Karla Boromejského, jejíž červená střecha vyčnívá z lesa u Vanova. Poblíž lesovny v Lipkách je vidět ještě další, dnes už zaniklé hospodářské stavení.

Obr. č. 8: Portál telčské jezuitské koleje. 1662. Autor neuveden. SOKA Jindřichův Hradec, Sbirka rukopisů, sign. I - 5. Skica je vevázána v knize, evidující jména představených telčské jezuitské koleje (Catalogus personarum domus Telcensis Societatis Jesu).

Obr. č. 9: Budova telčské jezuitské koleje. 1662. Autor neuveden. SOKA Jindřichův Hradec, Sbirka rukopisů, sign. I - 5. Skica je vevázána v knize, evidující jména představených telčské jezuitské koleje (Catalogus personarum domus Telcensis Societatis Jesu). Nedávno objevené skici jezuitské koleje představují nejstarší známá vyobrazení s telčským motivem.

Obr. č. 10: Panoramatický náčrt města Telče od jihozápadu přes Ulický rybník. 19. století. Autor neuveden. Náčrt je součástí opisu díla Josefa Jana Nep. Olivy Rythmi Patriotici de Teltschii Memorabilibus, pořízený telčským duchovním Františkem Xaverem Polákem roku 1907 (SOKA Jihlava, pob. Telč, sign. Č. 3), originál pochází z roku 1785 (Moravský zemský archiv v Brně, Sbirka rukopisů, sign. G 10).

Textový dvoulist č. II

Obr. č. 11: Kostel sv. Jana Nepomuckého na jihozápadním okraji města při silnici na Krahulčí. Fotografie, okolo poloviny 20. století. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií.

Obr. č. 12: Kostel Narození a Nanebevzetí Panny Marie (Matky Boží) na Starém Městě. Fotografie, před 1891 (věž kostela má pozdně barokní helmici, jež byla roku 1891 nahrazena novogotickou). Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. V popředí na hřbitově kaple sv. Rocha, v levé části snímku budova špitálu (přenesen na Staré Město 1579).

Obr. č. 13: Hřbitovní kostel sv. Anny v Podolí, vstupní brána. Fotografie z doby kolem roku 1920. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. U brány stojí socha sv. Donáta.

Obr. č. 14: Předměstská zástavba tzv. Štyksova mýta, dnes křižovatka Na Baště, v pozadí zámek. Fotografie zřejmě z doby kolem roku 1860 (jedna z nejstarších fotografií Telče). Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. Dům v pravé části snímku je dnes snižen o mansardovou nástavbu, přízemní domy dílem zanikly, dílem byly přestavěny (štítý).

Obr. č. 15: Telčské náměstí, pohled směrem k zámku. Fotografie zřejmě z doby kolem roku 1860 (jedna z nejstarších fotografií Telče). Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. V levé části fotografie je patma barokní brána do bývalých masných krámů. V roce 1870 byla na tomto místě postavena novogotická hasičská zbrojnice. Na fotografii je patrna dlažba, k jejímž nahrazení došlo v průběhu třicátých a čtyřicátých let 20. století.

Obr. č. 16: Výstavná selská hospodářská usedlost na předměstí Štěpnice, čp. 13, v dnešní podobě z doby kolem roku 1800. Fotografie z doby kolem roku 1900. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. Část usedlosti (v levé části obrázku) byla přestavěna po druhé světové válce.

Obr. č. 17: Pohled na vjezd do města po Třebíčské silnici. Fotografie z padesátých let 20. století. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. Na obrázku je patrný sklad Hospodářského družstva, mlékárna a jedna z prvních benzinových pump ve městě. Kolečka na obrázku sloužily pro vlečku do národního podniku Interier, železniční trať do Kostelce u Jihlavy se napojuje na obrázku vpravo.

Obr. č. 18: Svatoanenská ulice. Fotografie ze třicátých let 20. století. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. Na levé straně je patma kašna a budovy, jež později ustoupily plánovanému, avšak nerealizovanému rozšíření závodu Motorpal. V pravo v popředí jsou patrné sudy, náležející k jedné z nejstarších telčských benzinových pump.

Textový dvoulist č. III

Obr. č. 19: Hotel „U nádraží“. Fotografie ze třicátých let 20. století. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií. Hotel, vystavěný počátkem 20. století, je jedním z dokladů stavebního rozmachu na předměstí Podolí v souvislosti se zavedením železnice do Telče (1898). V levé části zcela v zdu je patrna budova první telčské elektrárny, pumpa vedle hotelu zanikla ve čtyřicátých letech 20. století.

Obr. č. 20: Ulice Na můstku. Fotografie ze dvacátých let 20. století. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka fotografií.

Obr. č. 21: Model historického jádra města Telče (dnes Telč I – vnitřní město). Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč. Model byl zhotoven u příležitosti Národohospodářské výstavy (konec 19. století).

Mapový list č. 1

Mapa č. 1: Telč a okolí na Müllerově mapě Moravy z roku 1716. Tabula generalis marchionatus Moraviae in sex circulos divisae quos mandato caesareo accurate emensus hac mappa delineatos exhibet loh. Christoph Müller S.C.M. Capitane[us]. Médírytina, nedatováno [vydání 1790], ryt Johann Christoph Leidig v Brně (na mapě neuvedeno), grafické měřítko [1:180 000], 4 listy, celkem výška 980 mm, šířka 1390 mm, výřez. Ústřední archiv zeměměřičtví a katastru Praha, sign. I/1/108. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapa č. 2: Telč a okolí na mapě Jihlavského kraje Konrada Schenkla z let 1841-1845. Der Iglauer Kreis. V. Section. Entworfen von Dr. Conrad Schenk. Verlag von Carl Winiker von Brünn. Nedatováno [1841-1845], grafické měřítko [cca 1:200 000], výška 545 mm, šířka 673 mm, výřez. Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR Praha, sign. I/1/A-3409. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapa č. 3: Telč a okolí na speciální mapě rakousko-uherské monarchie z roku 1881. Sekce Datschitz und Mhr. Budwitz Zone 9 Col. XIII., Iglau, Zone 8 Col. XIII., [Viedeň] 1880, 1881, 1:75 000, výška 381 a 380 mm, šířka 496 a 490 mm, výřez. Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, Praha, nesignováno. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 2

Mapa č. 4: Mapa rybníků na panství Telč. Bez názvu, autor neuveden, bez měřítka, výška 590 mm, šířka 645 mm, zmenšeno. Jedná se o jeden z deseti listů souboru map rybníků (rybníčních soustav) slavatovských panství na Jindřichohradecku a Telčsku; soubor byl pravděpodobně vypracován jako příloha slavatovského urbáře z roku 1654. Provedení mapového souboru je na tuto dobu poněkud archaické, analogické rybníčním mapám 16. století. To této doby (kolem 1581) vznik mapového souboru datoval J. Teplý. Státní oblastní archiv Třeboň, pobočka Jindřichův Hradec, fond RA Slavata, inv. č. 188 (přílohy, mapový list č. 6). Foto Miroslav Kolegar, České Budějovice.

Mapový list č. 3

Mapa č. 5: Telč a okolí na tzv. Prvním vojenském mapování z let 1763-1764. Grafické měřítko [1:28 800], sekce č. 72, výška 420 mm, šířka 630 mm, výřez. Österreichisches Staatsarchiv-Kriegsarchiv Wien, sign. B IX a 155. Foto Österreichisches Staatsarchiv-Kriegsarchiv Wien.

Mapa č. 6: Telč na mapě Moravy Jana Venuta z roku 1784. Das Markgraftum Maehren mit der aelteren und im Jahr 1783 abgeenderten Eintheilung der Kreisen, auch Bezeichnung der Graenze der Olmütz Dioecies in Schlesien genau gezeichnet im Jahr 1784. Joan Venuto del. W. Engelman sculp. Grafické měřítko [cca 1:328 000], výška 565 mm, šířka 830 mm, kolorovaná médírytina, zmenšeno, výřez. Mapová sbírka Historického ústavu Akademie věd ČR, sign. VII/5/A-2543. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 4

Mapa č. 7: Císařský povinný exemplář stabilního katastru města Telče z roku 1835, grafické měřítko [1:2880], 1 sekce výška 526 mm, šířka 658 mm, výřez. Ústřední archiv zeměměřičtví a katastru Praha, sign. B 2/a/M3/3089. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 5

Mapa č. 8: Plán Starého Města kolem roku 1835. Plan der Altstadt Teltsch. Autor Ignaz Kerschner. Bez měřítka, výška 295mm, šířka 400 mm, zmenšeno. Státní okresní archiv Jihlavě, pobočka Telč, sign. PI 637. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapa č. 9: Plán zámecké zahrady, kolem roku 1850. Situations-Plan eines englischen Gartens. Herrschaft Teltscher engl. Garten und einigen Nebengebäuden. Autor neuveden, nedatováno [cca 1850], bez měřítka, výška 299 mm, šířka 398 mm, zmenšeno. Státní okresní archiv v Jihlavě, pobočka Telč, sign. PI 68. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 6

Mapa č. 10: Plán Telče z roku 1899. Plán Telče ku pojmenování ulic. Bez měřítka, výška 864 mm, šířka 566 mm, zmenšeno. Státní okresní archiv v Jihlavě, pobočka Telč, sign. PI 5. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 7

Mapa č. 11: Plán železniční trati Kostelec – Telč z roku 1896. Localbahn Wolframs – Teltsch. Detailprojekt § 14, Nr. 2. Situations- und Grundeinlösungsplan. 1:2 880, výška 280 mm, šířka 6 480 mm, zmenšeno, výřez. Městský úřad Telč, stavební odbor (barevná xerokopie). Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 8

Mapa č. 12: Plán části zástavby Vnitřního města z roku 1942. Aufriss und Grundriss der Hofflügel bei dem Štěpnitzerteiche in Teltsch. Nárys a půdorys dvorního průčelí u Štěpnického rybníku v Telči. Autor Emil Faltus. 1:200, výška 590 mm, šířka 1690 mm, zmenšeno. Památkový ústav Brno, pracoviště Telč. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 9

Mapa č. 13: Vrstevnicový plán města Telče z roku 1943. Vrstevnicový plán města Telče v měřítku 1:2 880. S použitím údajů kat. mapy a polohového plánu prof. ing. dr. Jar. Pantollička. Autoři neuvedeni, pravděpodobně Emil Faltus a Josef Polásek (srv. mapu č. 14), 1:2 880, výška 900 mm, šířka 1 200 mm, zmenšeno. Archiv firmy PROGEO Jihlava. Tiskový podklad KAP a. s., divize Boreas, Praha.

Mapový list č. 10

Mapa č. 14: Plán katastru města Telče kolem roku 1943. Teltsch. Telč. Autoři Emil Faltus, Josef Polásek, 1:10 000, výška 590 mm, šířka 840 mm, zmenšeno. Moravský zemský archiv v Brně, Sbirka map a plánů (D 22), inv. č. 1527. Foto Anna Pecková, Moravský zemský archiv v Brně.

Mapový list č. 11

Mapa č. 15: Mapa evidence nemovitostí. Telč – vnitřní město, Podolí, Štěpnice (díl) z roku 1971. Mapa evidence nemovitostí, list Třeš 2-6/12. Otisk mapy evidence nemovitostí z nového katastrálního měření z roku 1958, reambulované v roce 1971. 1:1 000, výška 498 mm, šířka 625 mm, zmenšeno. Ústřední archiv zeměměřičtví a katastru Praha. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 12

Mapa č. 16: Základní mapa 1:25 000 Telče a okolí z roku 1984. Základní mapa ČSSR, list 23-431 Telč. 1:25 000, výška 381 mm, šířka 486 mm, zmenšeno. Ústřední archiv zeměměřičtví a katastru Praha. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 13

Mapa č. 17: Výkres ochrany obrazu města a krajiny v územním plánu města Telče (1998). Autoři ing. arch. Pavel Mackerle, ing. Jiří Růžička a kol. USB s. r. o. Brno. Městský úřad Telč, stavební odbor.

Mapový list č. 14

Mapa č. 18: Šimůnek, Robert: Panství Telč (1366) a Šternberk (1385). Rekonstrukční mapa. Počítačové zpracování Marcela Havelkové, KAP a. s., divize Boreas, Praha.

Mapový list č. 15

Mapa č. 19: Šimůnek, Robert: Panství Telč dle slavatovského urbáře (1654). Rekonstrukční mapa. Počítačové zpracování Marcela Havelkové, KAP a. s., divize Boreas, Praha.

Mapový list č. 16

Mapa č. 20: Šimůnek, Robert: Telčský (Bitovský) děkanát (1668). Rekonstrukční mapa. Počítačové zpracování Marcela Havelkové, KAP a. s., divize Boreas, Praha.

Mapový list č. 17

Mapa č. 21: Zdražil, Oldřich: Prislusnost Telče k politickým a soudním okresům (1850-1960/2001). Rekonstrukční mapa. Počítačové zpracování Marcela Havelkové, KAP a. s., divize Boreas, Praha.

Mapový list č. 18:

Mapa č. 22: Drdácký, Miloš: Historické jádro Telče - půdorys zástavby. Část A: Půdorys sklepních prostor historické zástavby (stav před statickým zabezpečením podzemí, 1963). Část B: Půdorys přízemí historické zástavby (současný stav). Část C: Půdorys sklepních prostor historické zástavby (současný stav). Počítačové zpracování Ústav teoretické a aplikované mechaniky AV ČR, Praha.

Mapový list č. 19

Mapa č. 23: Svislý letecký snímek města Telče z roku 1938. Vojenský topografický ústav Dobruška, Středisko leteckých snímků, sign. 2018. Foto Vojenský topografický ústav Dobruška, © GŠ AČR.

Mapový list č. 20

Mapa č. 24: Svislý letecký snímek města Telče z roku 1951. Městský úřad Telč, stavební odbor. Reprofoto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 21

Mapa č. 25: Svislý letecký snímek města Telče cca z roku 1970. Městský úřad Telč, stavební odbor. Reprofoto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 22

Mapa č. 26: Svislý letecký snímek města Telče z roku 1982. Městský úřad Telč, stavební odbor. Reprofoto Pavel Vychodil, Slaný.

Mapový list č. 23

Mapa č. 27: Svislý letecký snímek města Telče z roku 2000. Městský úřad Telč, stavební odbor. Foto Městský úřad Telč.

Mapový list č. 24

Obr. č. 22: Veduta Telče z roku 1728. Výška 209 mm, šířka 321 mm. Archiv města Bma, sbírka Dismase z Hofferů (Hofferiana), fasciik Telč (108/1-32). Součástí souboru je i volně vložený listek (zařazen jako fol. 30) s vysvětlivkami k vedutě: 1. Die alte Kirche in Alt Stadt; 2. Die Pfarhaus S. Jacobi; 3. P. P. Societatis Kirche Ruhlos collegy; 4. Das herrsch. Schloß; 5. (v legendě i na vedutě chybí); 6. Das Seminarium oder Convict tit. Angelorum.

Kresba lavírovanou tuší blíže datovaná rokem 1728, kdy ji telčská městská rada zaslala písaři moravských zemských desek Dismasi Ignáci Hofferovi coby přílohu k jeho vlastivědné práci o Moravě, je nejstarší vedutou Telče. Jako stanoviště pozorovatele bylo vybráno návrší u cesty na Krahulčí. Vepsanou číslovkou 1 je označen kostel Matky Boží na Starém Městě. Věž kostela je zakončena barokní bání s vysokou lucernou, makovicí a korouhví. Kreslíř výšku střechy věže poněkud nadsadil, snad aby podtrhl význam kostela coby hlavní dominanty této místní části. Vyobrazená věžní bání byla někdy okolo roku 1800 nahrazena pozdně barokní helmicí zvonovitého tvaru, kterou v roce 1891 vystřídala vysoká jehlanová střecha. Tuto pseudogotickou úpravu respektovala i zatím poslední výměna zastřešení věže provedená v letech 1967-69. Vysoká ohradní zeď hřbitova u Matky Boží se připojuje k tehdy ještě velké budově staroměstského špitálu, která v té době ještě neměla svou charakteristickou věžičku nad kaplí Ježíška. Na samotném kraji obrázku je drobná stavbička vevázaná do oplocení. Není vyloučeno, že se jedná o kapli svatého Rocha, která je ve skutečnosti zastíněná kostelem. Může to ale také být nějaká vyklenková kaple při nynější ulici Špitálské. Venkovské zemědělské usedlosti Starého Města jsou vyobrazeny jako těsně semknutý blok domů a k nim náležejících stodol. Tato část je zřetelně oddělena od zástavby předměstí Za hrází, na kterou navazuje sad a oplocené zahrady. Dvě nápadné velké budovy s tmavými střechami nejspíše představují mlýny seskupené pod hrází Ulického rybníka. Na nejvyšším místě Oslednic nelze přehlédnout konstrukci šibenice. Za ní v pozadí je na kopci vidět ves Dyjice. Zajímavé je i osamělé stavení za Staroměstským rybníkem, pod zákrutou novovišské cesty. Při široké cestě v trase dnešního Hradecké ulice stojí bývalý jezuitský dispensář, později tzv. Lannerova vila. Nápadná je soustava tří městských bran směřujících na Podolí. První z nich byla nejdále vysunutou částí městského opevnění a stála nejspíše až při hrázi rybníka. Kousek za ni je vidět nejmohutnější tzv. Velkou neboli Dolní bránu, která jediná se zachovala až do dnešní doby (s mansardovou šindelovou střechou z roku 1814). Vyobrazená úprava se čtyřmi nárožními věžičkami a arkýřem na krakorcích odpovídá patrně podobě, jakou tato mohutná brána dostala roku 1629. Nejvýše položená Horní brána, která dala jméno dnešní ulici, stála až za mostem a byla vevázaná do městské hradební zdi. Zbořena byla v roce 1833. Městské hrady se na obrázku táhnou bez přerušení až do dnešní ulice Seminářské. Podle dvou sedlových střech vycínajících nad korunami stromů vidíme, že csi stávalo i na břehu Ulického rybníka, tedy vlastně vně hradeb. V prodloužení městské hrady stojí štihlá hranolová věž s dlátovou střechou. Její hmota je dodnes čitelná v obrysech domu čp. 75. Věž sv. Duchy je ještě završena barokní helmicí s lucernou. Tato střecha shořela 4. října 1836 a byla nahrazena štihlou pseudogotickou střechou složenou z pětice strmých jehlanů. Dům navazující na těleso věže, dnes čp. 29, je na obrázku zakončen vysokou atikou s cimbuřím. Přes rozmanitě tvarované štíty domů na Velkém loubí je vidět střechu hřbitovního kostela sv. Anny na Podolí s cibulovitou věžičkou a charakteristickým západním štítem od stavitele Antonia Scottiho. Podobná věž, ovšem namísto kříže ukončená praporem či korouhví, patří k radnici. Číslem 3 je označena jezuitská kolej stavěná od roku 1651 s kostelem Nejsvětějšího Jména Ježíšova dokončeným v roce 1667. Dvojice vikýřů na kostelní střeše osvětlovala podkrovní meteorologickou stanici, odkud byly výsledky měření posílány do pražského Klementina. K jezuitské koleji patřil ještě konvikt sv. Andělů, kde žilo a studovalo celkem deset huďebně nadaných žáků. Na obrázku má číslo 6. Konvikt byl postaven na místě bývalé zámecké sladovny přiložené k městským hradbám, přímo od něj vedla dřevěná lávka přes Ulický rybník. Ta svému účelu sloužila jistě až do zrušení jezuitského řádu v roce 1773, protože ji najdeme vyobrazenou i na listu tzv. josefského vojenského mapování. Vysoká sedlová střecha nad pozdně gotickým dvoulodím s vnějšími opěrnými pilíři náleží farnímu kostelu sv. Jakuba. Její strmý krov je nejstarší konstrukcí svého druhu ve městě, pochází ze 60. let 15. století. Věž s ochozem má ještě raně barokní helmici z roku 1687. K příbytku věžného patřil i kouřící komín, který svému účelu sloužil ještě v šedesátých letech 20. století. V dálce za věží s číslem 2 jsou rozpoznat shluky vesnických usedlostí ve Stranné a v Žatci. Telčský zámek, který má číslo 4 se za uplynulých bezmála tři sta let nijak výrazně nezměnil. Pouze zmizely cibulovité špičky nárožních věží a Malé brány a v roce 1936 byly strženy pozůstatky zámeckého pivovaru, který je na obrázku vidět jako přístavek s pultovou střechou obrácený do zámeckého parku. V levé části kresby leží Štěpnice. Tato městská část se rozkládá na sever od městského jádra a tradičně bývá označována za nejmladší telčské předměstí. Že tomu tak nutně nemusí být, naznačil archeologický průzkum provedený v roce 1975 v Mokrovích. Pod Studnickým kopcem byla zjištěna zhruba oválná plocha osídlení o rozměrech přibližně 290 x 250 m. Archeologové tu odkryli zachovalé dřevěné roubené konstrukce obydlí, keramiku i pracovní nástroje. Nalézané kusy kalcitu s dolomitickou příměsí určené zřejmě pro pálení vápna opravňují k domněnce, že mohlo jít zaniklou středověkou osadu stavitelů pozdně románského dvorce u sv. Duchy z 1. pol. 13. stol. - 1. pol. 14. stol. V severní části zámeckého parku je vidět vedle zaniklého altánu či gloriety i starší podobu oranžerie, která byla tehdy o poznání menší, než dnešní klasicistní skleník stojící na stejném místě. Trojkřídlý hospodářský dvorec na okraji parku se naproti tomu příliš nezměnil, byl pouze uzavřen čtvrtým křídlem s vraty ústícími do ulice Slavatovské. V průhledu touto ulicí ležela i prostranná křižovátka před hrází Štěpnického rybníka zvaná dříve Štýkovo mýto. Shluk obytných budov okolo vlastně schématicky zastupuje celou zbývající zástavbu předměstí. Nad střechami budov panského hospodářského dvora vycíná cibulová bání věže kaple Panny Marie, kterou nechal v roce 1719 postavit ve Štěpnici telčský primátor Ondřej Hanusik. Mohutná třípodlažní budova výrazně dominující svému okolí je raně barokní panská sýpka postavená roku 1660. Do té doby sloužil ke skladování zrna dům proti zámku na náměstí (dnes ZUŠ čp. 71), kde bývala sýpka od roku 1576. Hlavním důvodem k přemístění obilnice do dosud nezastavěné části předměstí poblíž rybníka Nadymáku byla nejspíše obava z dalšího požáru poté, co při ničivém ohni v létě roku 1655 vyhořela naráz řada městských domů od svatodušní věže až k radnici. Dvojiti

řada lipové aleje vedoucí k bažantnici za městem odděluje rybařské sádky od oplocené zámecké zásobní zahrady s ovocným sadem. Vyobrazené obydlí zahradníka stojí na začátku Lipek dodnes a upouštává tu svou uhladnou pozdně barokní fasádou. V zadním plánu kresby je za zvládnými poli vidět obec Urbanov s původně středověkým kostelem sv. Jana Křtitele a téměř na obzoru ještě další ves, snad jde o Nevcehlí či Pavlov. Blíží Mysliboř zůstává skryta za lesnatým návrším. Na Studnický kopec stoupá okolo kamenného kříže božích muk jihlavská cesta. Po ní chodívala několikrát ročně procesí ke kostelíku sv. Vojtěcha, který lze vytušit na samotném okraji obrázku. Tato drobná stavba z počátku 16. století byla právě ve dvacátých letech 18. století opravena nákladem Františka Antonína hraběte z Lichtenštejnu.

Mapový list č. 25

Obr. č. 23: Telč, náměstí z roku 1853. Výška 67 mm, šířka 151 mm. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sign. Te 25/A/25. Foto Pavel Vychodil, Slaný. Pohled zachycuje většinu domů Malého a Velkého loubí v pohledu z horní části náměstí nebo spíše z některého z domů v jeho jihovýchodní frontě. Oproti současnému stavu je na obrázku patrné jen několik změn. Zřejmě nejnápadnější je změna, která se odehrála na místě dnešního hasičské zbrojnice v místech, kde až do roku 1870 stávaly masné krámy. Úzká a protáhlá přízemní stavba v sobě skrývala řadu drobných řeznických obchůdků. Vidět jsou zpola otevřená klenutá vrata čelního vstupu a nad nimi ozdobný zděný štít. Mezi masnými krámy a domem čp. 15 procházela jen úzká ulička přemostěná klenutým prampouchem. Na levém okraji obrázku, poněkud ve stínu, stojí dům čp. 32. Svoji současnou podobu získal přestavbou a rozšířením v roce 1655, kdy v něm byla zřízena panská kuchyně. Štít na průčelí vysunutém do náměstí dnes již není završen kamennými vazami a střecha domu má jen jednoduchý sedlový tvar, nikoli mansardový. Zato fasádě se vrátil raně barokní vzhled s výrazným iluzivním kvádrováním ve spodní části. Poněkud překvapivá je proměna domu čp. 19, který má na obrázku ještě vysoký a bohatě modelovaný štít členěný pilasty, římsou a okny, či plochými nikami. Dnešní štít je poměrně jednoduchý a nepříliš výrazný. Zdá se, že v tomto případě nejde jen o fantazii autora kresby, protože obrysem podobný štít najdeme i na obrázku Leopolda Šašecího z roku 1840. Navíc zbývající domy jsou vykresleny s obdivuhodnou přesností a smyslem pro detail. O to víc nás zarazí skutečnost, že v části Velkého loubí kreslíř zcela vynechal domy čp. 50, 51 a 52. Co ho k tomu vedlo, není zřejmé. Díky tomuto těžko pochopitelnému zásahu do reality se však „do záběru“ dostal dům číslo 47, jehož zaniklou podobou lze sledovat. O deset let později, v roce 1863, byl totiž tento obecní dům nastaven o další patro. Důvodem pro radikální zásah, který nemá mezi srovnatelně širokými telčskými domy obdoby, bylo rozšíření dívčí obecné školy o další třídu. Ovšem už o pouhých třicet let později se i zvýšený dům ukázal jako nedostačující a škola byla přestěhována do pronajatých prostor v bývalé jezuitské koleji čp. 2, která v té době sloužila za kasárna. Vojáci kolej obývali v letech 1777 až 1893 (na obrázku patma jednotka nastoupená před radnicí). Poslední z výraznějších změn se odehrála v přízemí domu čp. 48. Dnes je tu totiž podlouhý zaklenuto pouhými dvěma oblouky oválného tvaru. Starší stav se třemi oblouky tak, jak je zachycený na obrázku, lépe odpovídal tektonickému ztvárnění fasády. Z hlediska barevnosti fasád kresba zachycuje stav, který těsně předcházel módním obdobím monotónní zelené a později okrové barvy, kdy na dlouhý čas zmizela dřívější barokní pestrobarevnost domovních průčelí. Z romantických popudů byly později téměř všude odstraněny původní barevné nátěry sloupů podlouhí, které měly důležitou úlohu ve výtvarném řešení fasád a současně chránily drahocenný kámen před otěrem a zvětváváním.

Mapový list č. 25

Obr. č. 24: Veduta Starého Města a Telče, pohled od jihovýchodu, druhá polovina 19. století. Autor Marie Kužel. Výška 170 mm, šířka 233 mm. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sign. Te 25/A/12. Foto Pavel Vychodil, Slaný. Obrazu dominuje Staré Město. Kostel Matky Boží je k divákovi obrácen polygonálním závěrem kněžiště s kamennými opěráky a vysokými hrotitými okny. Kostelní věž je ukončena zvonovitou helmicí, jež byla novou nahrazena v roce 1891. Na hřbitově obehnaném kamennou zdí stojí drobná stavba kaple zasvěcené sv. Rochu, ochránci před morovou nákazou. Kaple byla postavena v roce 1652 z prosředků věnovaných telčskými měšťany jako výraz díků za překonání morové rány. Tato stavbička měla původně čtvercový půdorys, teprve později byla zvětšena o trojboký závěr. Na obrázku má kaple již dnešní podobu, chybí jí pouze cibulovitá zvonová věžka. Ta však v té době jistě již stála, malíř jí vynechal pravděpodobně s ohledem na přehlednost vyobrazení. Vedle kaple stojí stejně jako dnes kamenná kazatelna, která sem byla údajně umístěna při příležitosti návštěvy proslulého františkánského kazatele Jana Kapistrána v roce 1451. V této době zde skutečně bylo rozměrné volné prostranství, vhodné pro shromáždění jinde nepředstavitelného počtu věřících. Špitál, jehož budovy vyplňují levou část obrázku, se zde objevil až v roce 1579, kdy jej tehdejší vladař na telčském panství Zachariáš z Hradce nechal na Starém Městě přestěhovat od svatodušní věže. K významnému rozšíření špitálního areálu došlo kolem roku 1770, kdy bylo přistavěno další křídlo a na střeše renesanční budovy se objevila věžička nově upravené kaple zasvěcené Ježíškovi. Kamenný sloup se sochou Immaculaty, který stojí od roku 1673 na náměstíčku před kostelem, je částečně skryt dvojicí vzrostlých lip. Dobře patrné jsou barokní sochy křesťanských patronů lemující cestu vedoucí po druhém břehu Staroměstského rybníka. Tuto pěší spojnici kostela Matky Boží s vnitřním městem dal v letech 1798-1810 špitální kaplan Ignác Chornitzer vydlážit kamennými plotnami (odtud dodnes užívané označení Na Dlážkách). Ačkoli obytná zástavba Starého Města je na obraze stále ještě jasně oddělena od jižního telčského předměstí Za hrází, najdeme už i první známky postupného srůstání obou původně samostatných obcí. Například souvislá řada domů dosahující až ke křižovatce Na žabinci je tu zachycena zřejmě jen velmi krátce po svém vzniku. Celá tato část města prošla v dané době poměrně dynamickým rozvojem, počet domů na Starém Městě se mezi léty 1838 a 1860 zdvojnásobil. Vyobrazené objekty tovární včetně vysokého komína byly v letech 1901 až 1905 zcela odstraněny. Zůstala pouze tzv. Lannerova vila, trojkřídlý zámeček upravený z bývalého jezuitského dispensáře. Na hrázi Ulického rybníka stojí socha sv. Jana Nepomuckého, v pozadí je vidět votivní kaple sv. Karla Boromejského a napravo nad ní zalesněný kopec Vršek nad Vanůvkem. Městské jádro je na obraze semknuto do kompaktního

shluku budov, jimž jasně dominují věže tří městských kostelů. Vysoká jehlanová helmice svatodušní věže po necelých desíti letech stále září barvou čerstvé mědi. Cihlově červené střechy zámku se jen nezřetelně rýsuji v pozadí, nápadná je zato vysoká mansardová střecha Dolní brány, krytá šindelem stejně jako většina domů na předměstí. Nad převážně přízemními staveními podél ulic Mlýnské a Hluboké (dnes Furchova) vyniká svou velikostí mohutná budova někdejší jezuitské koleje, dnes sídlo střední odborné školy. Postavena byla v letech 1651 až 1654 z popudu hraběnky Františky Stavatové a spolu s kostelem dokončeným a vysvěceným 11. září 1667 se stala vlastně posledním významným stavebním zásahem do struktury historického jádra města. Severní břeh Staroměstského rybníka je poměrně hustě pokryt vzrostlou zelení, široký závlv dosahuje až k „přístavnímu molu“ v ulici Na Korábě. Mezi hospodářskými dvorci na Podolí vynikají dvě stavby. Za prvé hřbitovní kostel sv. Anny vystavěný zednickým mistrem Lorencem, polírem Michalem a čtyřmi zedníky v letech 1695 až 1698. Návrh vypracoval na žádost města a telčských jezuitů stavitel Antonio Scotti. Na horizontu v pozadí za kostelem je na kopci vidět štihlá věž hradu Roštejna. Druhou pozoruhodnou stavbou na Podolí je patrová obytná část zemědělské usedlosti čp. 58, jejíž mansardová střecha se nad okolními domy objevila krátce po roce 1732. Půvabná, mírně dynamicky zvládná barokní fasáda tohoto domu i přes svůj zubožený stav dodnes upoutává pozornost mezi mladší okolní zástavbou v Masarykově ulici. Směrem k Oslednicím odtud pokračují už jen pole, ovocné sady a snad i chmelnice. Obraz patří k nejzdařilejším vedutám Telče, a to jak po stránce kompoziční, tak věrností a přesvědčivostí vyobrazení. Scenérie je nevířivým způsobem oživena o stařák v podobě drobných postav krácejících po březích rybníka, orače s pluhem či pro Telč zcela charakteristického hejna vodního ptactva.

Mapový list č. 25

Obr. č. 25: Veduta Telče, pohled od severovýchodu, druhá polovina 19. století. Autor Leopoldine Bilček. Výška 151 mm, šířka 232 mm. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sign. Te 25/A/14. Foto Pavel Vychodil, Slaný. Srv. komentář k obr. č. 7.

Mapový list č. 25

Obr. č. 26: Veduta Telče, pohled od severovýchodu, 1886. Teitsch von der Nordostseite. Autor A. Prochaska. Výška 308 mm, šířka 412 mm. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sign. Te 25/A/32. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Směrem k jihu ke Štěpnickému rybníku s charakteristickým ostrůvkem i na severní stranu k bývalému rybníku Křížkovskému se táhnou ovocné zahrady, kterým toto předměstí vděčí za své jméno. Počet domů v zástavbě okolo dnešního Oldřichova náměstí s kostelíkem Panny Marie se takřka shoduje s dnešním stavem. Zatímco u starších usedlostí při severním okraji rybníka převažují střechy s šindelovou krytinou, u novějších domů se vychází vstříc protipožárnímu nařízení a jejich střechy se červenají pálenými taškami. Dobře je to vidět na řadě domů podél cesty na Jihlavu. Za nimi lze rozpoznat mlýn Kotnov a řadu hospodářských staveb v areálu panského dvora, mezi nimiž vycíná mohutná stavba raně barokního špýcharu, která i po více jak dvou stech letech naprosto dominuje celému svému okolí. V pozadí se přes pole táhne cesta k Vanovu a na obzoru je vidět zalesněný hřebec Javořice. Poněkud nadsazené je vyobrazení poutní kaple sv. Karla Boromejského. Mlýnský náhon na Baště je patrně ještě funkční, ale vstup do zámeckého parku z hráze Štěpnického rybníka je již přesunut na své dnešní místo vedle zámecké brány. Na věži kostela sv. Jakuba je patrna ještě pozdně barokní helmice, která byla v roce 1908 nahrazena tvarovou replikou s novodobou kleštinovou konstrukcí uvnitř. Zajímavější je východní průčelí jezuitského kostela Jména Ježíš, kde je dosud vidět otevřená arkáda ve spojovacím krčku mezi oběma věžemi. Jde o pozůstatek po meteorologické pozorovatelně. Okna byla později zazděna a až při obnově v roce 1996 obnovena formou slepé arkády. Překvapivě nenápadně jsou zachyceny domy na náměstí, jasně zde rozeznáme pouze věžku se zvonek ve vrcholu štítu radnice a jediný dvoupatrový domek čp. 47. Ten v té době již přestával stačit potřebám dívčí školy, která zde začínala jako dvoutřídní, ale postupem času se z ní stala čtyřtřídní a jako taková musela být v roce 1887 přestěhována do prostor pronajatých v bývalé jezuitské koleji čp. 2. Domy na náměstí na vyobrazení splývají se zástavbou při dnešní ulici Hradecké, na což upozorňuje vysoký tovární komín zubožený až v roce 1904. V pozadí je vidět poutní chrám sv. Jana Nepomuckého, který má podobně jako kostel sv. Duchy přidáno na výšce věži. Poměrně nenápadně oproti tomu vypadá hřbitovní kostel sv. Anny na Podolí.

Mapový list č. 26

Obr. č. 27a-k: Pohlednice města Telče a předměstí cca z let 1900-1930. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sbírka pohlednic. Foto Pavel Vychodil, Slaný.

Zadní strana přebalu

Obr. č. 28: Veduta Telče, pohled od severu, 1840. Autor Leopold Šašecí (Schaschetsy), olej na plátně. Výška 840 mm, šířka 1056 mm. Muzeum Vysočiny Jihlava, pobočka Telč, sign. Te-25/C/4. Reprofoto Studio Press Pardubice. Autor, tehdy sotva jednadvacetiletý, město zachytil ze Studnického kopce. V pravé části obrazu je patrný mlýn Kotnov; k usedlosti patří v popředí patrná stodola, jež je dnes v Telči jedinou dochovanou stavbou snubové konstrukce (roubené komory obestavěné kamenným pláštěm byly ještě donedávna součástí domů č. 25 a 26 v Palackého ulici, v nichž se objevily ještě po požáru v roce 1655). Podlouhlou obytnou část mlýnského stavení několiknásobně převyšuje budova panské sýpky. Na severním průčelí této stavby přibyla novodobá výtahová věž, jinak si celá sýpka udržela svůj vzhled i funkci dodnes po celých 340 let dělicích nás od jejího vzniku. Hladina rybníka Nadymáku je jedinou viditelnou vodní plochou. Namísto velkého Křížkovského rybníka, který je vyobrazen ještě na některých mapách z 18. století, je v celé levé spodní části obrazu patrna jen rozsáhlá mokřina sledující jako temná zelená plocha tok Telčského potoka. Souvislá řada přízemních domů při Jihlavské ulici zůstala ještě dlouho jedinou obytnou zástavbou v této části města. Areál panského dvora uzavírá kamenná ohradní zeď a jednotlivé hospodářské objekty zůstávají skryty za několika řadami vzrostlých topolů. Nápadná stavba s kouřícím komínem je dnes již zaniklá textilní továrna, která stávala na místě dnešních škol při Hradecké (tehdy Tovární) ulici. Malíř se tuto industriální dominantu v sousedství malebného historického města nesnažil

vůbec potlačit, ale naopak jí ještě zvýraznil. Továrna, zrovna v té době modernizovaná vídeňským velkoobchodníkem Biedermannem, nebyla totiž tehdy vnímána jako vada na kráse, ale byla symbolem dalšího rozvoje města a příslibem jeho nadějnější budoucnosti. Centrální část plátna zaujímá areál telčského zámku, který je tu zachycen velmi realisticky s pečlivým zpracováním detailů. V zájmu malebnějšího uspořádání hmot však malíř přistoupil k určité korekci skutečného stavu. Snižil totiž severní hranolovou nárožní věžici hlavního paláce a současně jí posunul po východním průčelí směrem k bývalé hradní kapli sv. Jiří. Kromě působivější hry světla a stínů na nárožích jednotlivých objektů dává výsledek lépe vyniknout plasticky modelovaným renesančním štítům, jež krátce po polovině 16. století završily původně středověký hradní palác. Nad celým areálem se ve východním slunci lesknou měděné bání věží obou hlavních městských kostelů, které jakoby byly organickou součástí zámku. Obýtné domy a zemědělské usedlosti na Štěpnickém předměstí jsou barevně potlačeny, přesto zřetelně rozeznáváme řadovou zástavbu sledující křivku dnešní Štěpnické ulice. Dřevěné stodoly v popředí mají zděné nárožní pilířky a jejich střechy jsou podle všeho kryté dřevěným šindelem nebo dokonce ještě slámenými došky. Množství drobných převážně hospodářských objektů na druhém břehu Štěpnického rybníka tvoří malebnou podnož, ze které vyrůstají měšťanské domy. Přední plán v zástavbě náměstí tvoří na obraze dvorní štíty domů na Velkém loubí, a to včetně těch, které byly sneseny po požáru 21. října 1900. Není vyloučeno, že některé z nich byly ozdobně tvarované podobně jako honosně vyvedené štíty přední. Hlavní štíty protějších domů na náměstí jsou doslova zalité sluncem, jasně je vidět Malé loubí rozdělené uprostřed prolukou, v níž v té době ještě stály přizemní masné krámy. V pravé skupině domů lze rozpoznat širokou a vysokou atiku radnice s poněkud převýšenou věžičkou uprostřed. Výraznější levá řada bílých průčelí zachycuje kromě sedmi domů na náměstí (dnes čp. 16 až čp. 22) ještě dalších pět štítů, které byly odstraněny někdy kolem roku 1874. Každý z šikmých orientovaných domů čp. 23 a 24 zdobí původně štíty dva, poslední, údajně velmi výstavní, pak náležel rohovému domu čp. 25 s věžovitým arkýřem na ozdobné kamenné noze. Zbývající část obrazu je již poněkud nešťastná. Pouze pod svatoúšň věží s tehdy teprve tři roky starou helmici historizujícími forem lze rozeznat střechu kostela sv. Ducha, nápadná červená střecha náleží staroměstskému kostelu Matky Boží.

Detailed List of Maps and Pictures to the Volume No. 10 – Telč

Cover Page of the Jacket

Picture No. 1: Emblem of the city of Telč. Graphical layout Petr Tomas. See the note to the Picture No. 4.

Picture No. 2: Veduta of Telč from 1728. Height 209 mm, width 321 mm. Archives of the City of Brno, collection of Dismas of the Hofers (Hofferiana), fascicle Telč (108/1-32). See the note to the Picture No. 22.

Text Double Sheet I

Picture No. 3: Sealing of the city of Telč (sigillum civitatis Telcz), hung to the letter of Jakub of Pěncin, published on 19 January 1356. SOA Třeboň, branch Jindřichův Hradec, former Čermínský Archives, documents No. 13.

The municipal emblem (five-petaled rose) was the same as the coat-of-arms of the then nobility of Telč, i.e. noblemen of Hradec.

Picture No. 4: Emblem privilege for the city of Telč issued on 4 May 1650 by King Ferdinand III SOA Jihlava, branch Telč, documents K69.

The letter W on the red shield represents the initials of Slavata's first name – a sign reminding white lily that men of Telč used in their coat-of-arms from the ancient times (cannot be exactly dated). Above the shield there is a golden royal crown and white five-petaled rose. Two angels in golden clothes bear the shields. The privilege was issued upon the request of Vilém Slavata of Chlum, the then Telč nobleman, and it replaced the older privilege lost during the invasion of the Swedes into Telč (1645). This emblem has been used by the city until today.

Picture No. 5: Veduta of the city of Telč probably from the north-east (according to the position of the chateaux). Around 1765. Author F. B. Werner. Reprophoto State Institute of Preservation of Monuments, Prague.

A very distorted view of Telč confirms the unreliability of the author. Veduta shows some typical silhouettes or premises of Telč from the end of the 18th century, e.g. the Baroque Church of St. Ann, tower of the Church of St. James, the chateaux and the shields of burgher houses, however, the overall municipal view does not reflect the characteristic panorama of the city.

Picture No. 6: Romantic historic veduta of Telč from the south-west, not from the west. 19th century. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch.

Picture No. 7: Veduta of Telč from the north-east, view over Štěpnický pond. Second half of 19th century. Author Leopoldine Billek. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, sign. Te-25/A/14. The panorama of the historical centre with related quarter of Podolí and Štěpnice opens in front of us in the view over Štěpnický pond called at that time Ostrovský or Novoměstský. Telč is shown in the idyllic form, high chimneys of the brewery and textile factory of Aron Löwi are hidden in the greenery. Gardens on the municipal side of the pond go down to the water as is the case in Štěpnice. Houses in Podolí seem to be pictured only schematically. It is mainly the house No. 126 located next to the Church of St. Ann in the turn of today's Masaryk's and Svatoanenská street. Its mansard-type semi-hip roof dates back to the 1820s. The roof of the same age of Large Gate near the Tower of St. Spirit has a very similar construction and shape. Two wooden log barns belonging to farms in Masaryk's street are also very interesting. A very big house with the red roof in the front is probably the municipal brewery established by the Society of Brewery Rights Holders from the municipal court No. 63 in 1846. Until then the brewery with a malt-house was located in the extension of the house No. 47 on the square which is today's two-storey building on Velké loubí. It is remarkable that all fronts of burgher houses on the northern side of the square are topped with shields. During the surveys of roofs it turned out hip roofs were built as late as at the end of the 19th century. In seven houses next to the former castle granary with the so called Small Gate the shields were torn down after the fire in 1900. The extinct details include

the bell tower with an onion-like helmet which used to belong to the Chapel of Jesuit Gymnasium No. 3 on the square and which we see between the towers of the Church of the Name of Jesus. Behind this bell tower on the eastern front of the church there are two openings belonging to the then meteorological observatory located in the attic of the Jesuit church. The rhythmic row of five windows was later bricked up and reappeared as a blind arcade in 1996. The largest roof space in the picture is the roof of the chateaux on the place of the old castle palace with a steep roof truss from the 1550s. Four municipal churches are complemented with other two sacred buildings, i.e. the holy shrine of St. John of Nepomuk on the hill over Krahulčí with a wing of unfinished Franciscan monastery and the votive chapel of St. Karel Boromejský, whose red roof sticks out of the forest near Vanov. Near the woodkeeper's lodge in Lipky we can see another extinct farm.

Picture No. 8: Portal of Telč Jesuit college. 1662. Unknown author. SOA Jindřichův Hradec, collection of manuscripts, sign. I - 5. The sketch is bound in the book registering the names of heads of Telč Jesuit college (Catalogus personarum domus Telczensis Societatis Jesu).

Picture No. 9: The building of Telč Jesuit college. 1662. Unknown author. SOA Jindřichův Hradec, collection of manuscripts, sign. I - 5. The sketch is bound in the book registering the names of principals of Telč Jesuit college (Catalogus personarum domus Telczensis Societatis Jesu). The recently discovered sketches of the Jesuit college represent the oldest known pictures of Telč.

Picture No. 10: The panorama drawing of the city of Telč from the south-west over Ulický Pond. 19th century. Unknown author. The drawing is a part of a duplicate of the work of Josef Jan Nep. Oliva Rythmi Patrioticci de Teltschii Memorabilibus, made by Reverend František Xaver Polák in 1907 (SOA Jihlava, Telč branch, sign. Č 3), the original dates back to 1785 (Moravian Land Archives in Brno, Collection of Manuscripts, sign. G 10).

Text Double Sheet II

Picture No. 11: The Church of St. John of Nepomuk on the south-west outskirts of the city along the road to Krahulčí. The photograph from about the mid-20th century. The Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, Collection of Photographs.

Picture No. 12: The Church of Birth and Assumption of Virgin Mary (God's Mother) in the Old Town. The photograph before 1891 (the tower of the Church has the late Gothic helmet which was replaced in 1891 by the Neo-Gothic one). The Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. In the foreground at the cemetery there is the Chapel of St. Roch, on the left there is a hospital (transferred to the Old Town in 1579).

Picture No. 13: The cemetery Church of St. Ann on Podolí, the entrance gate. The photograph from around 1920. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. The statue of St. Donat stands next to the gate.

Picture No. 14: Suburb estate, so called Štyks tollbooths, today the crossroad Na Baště, the chateaux at the background. The photograph probably from around 1860 (one of the oldest photographs of Telč). Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. Today the house on the right side of the picture does not have the mansard extension, houses on the ground floor were partly torn down and partly rebuilt (shields).

Picture No. 15: The square in Telč, the view towards the chateaux. The photograph probably from around 1860 (one of the oldest photographs of Telč). Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. On the left we can notice the Baroque gate leading to the then shambles. In 1870 the Neo-Gothic station house was built in this place. On the photograph you can notice the cobblestone pavement which was replaced in the course of 1930s and 1940s.

Picture No. 16: A well preserved farmhouse No. 13 in the suburb of Štěpnice, today's look from around 1800. The photograph from about 1900. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. A part of the farmhouse (on the left) was rebuilt after the World War II.

Picture No. 17: View of the entrance to the city along Třebíč road. The photograph from the 1950s. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. A warehouse of the Economic Committee can be noticed in the picture, a diary works and one of the first petrol stations in the city. The rails in the picture used to serve for an industrial track to the Interiér company, the railway to Kostelec u Jihlavy is on the right.

Picture No. 18: Svatoanenská street. The photograph from the 1930s. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. A fountain and buildings later replaced by Motorpal plant can be noticed on the left. Barrels belonging to one of the oldest Telč petrol stations can be noticed on the right in the front.

Text Double Sheet III

Picture No. 19: The hotel „U nádraží“ (At the Railway Station). The photograph from the 1930s. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs. The hotel, built at the beginning of the 20th century, is one of the evidences of building development in the suburb of Podolí in connection with the introduction of the railway to Telč (1898). On the left at the back there is a building of the first Telč power plant, the petrol station next to the hotel closed in the 1940s.

Picture No. 20: Na můstku Street. The photograph from the 1920s. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch, collection of photographs.

Picture No. 21: The model of the historical core of the city of Telč (today Telč I – inner city), around 1900. Museum of Vysočina Jihlava, Telč branch.

Map Sheet No. 1

Map č. 1: Telč and its neighbourhood on Müller's map of Moravia from 1716. Tabula generalis marchionatus Moraviae in sex circulos divisae quos mandato caesareo accurate emensus hac mappa delineatos exhibet Ioh. Christoph Müller S.C.M. Capitane[us]. Copper engraving, undated [published 1790], engraved by Johann Christoph Leidig in Brno (not presented on the map), graphic scale [1:180,000], 4 sheets, total height 980 mm, width 1390 mm, cut. Central Archives of Geodesy and Cadastre Praha, sign. I/1/108. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map No. 2: Telč and its neighbourhood on the map of Jihlava region drawn by Konrad Schenk between 1841-1845. Der Iglauer Kreis. V. Section. Entworfen von Dr. Conrad Schenk. Verlag von Carl Winiker von Brünn. Undated [1841-1845], graphic scale [ca 1:200,000], height 545 mm, width 673 mm, cut. Map Collection of the Historical Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic in Prague, sign. I/1/A-3409. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map No. 3: Telč and its neighbourhood on a special map of Austria-Hungarian Empire from 1881. Section Datschitz und Mhr. Budwitz Zone 9 Col. XIII., Iglau, Zone 8 Col. XIII., [Vienna] 1880, 1881, 1:75 000, height 381 and 380 mm, width 496 and 490 mm, cut. Map Collection of the Historical Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic, Praha, unsigned. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 2

Map No. 4: Map of ponds in Domain of Telč. Untitled, unknown author, without the scale, height 590 mm, width 645 mm, diminished. This is one of ten sheets of a set of maps of ponds (pond system) in Slavata domain in Jindřichův Hradec and Telč region; the set was probably prepared as an annex to Slavatovský ubarium in 1654. The map set is rather archaic for that period of time and it is analogic to pond maps from the 16th century. Until then (around 1581) the map set was dated by J. Teplý. The Regional Archives in Třeboň, Jindřichův Hradec Branch, RA Slavata Fund, Inv. No. 188 (annexes, map sheet No. 6). Photo Miroslav Kolegar, České Budějovice.

Map Sheet No. 3

Map No. 5: Telč and its neighbourhood on the so called First Military Map from 1763-1764. Graphic scale [1:28 800], section No. 72, height 420 mm, width 630 mm, cut. Österreichisches Staatsarchiv-Kriegsarchiv Wien, sign. B IX a 155. Photo Österreichisches Staatsarchiv-Kriegsarchiv Wien.

Map No. 6: Telč on the map of Moravia drawn by Jan Venuto in 1784. Das Markgraftum Maehren mit der alteren und im Jahr 1783 abgeenderten Eintheilung der Kreisen, auch Bezeichnung der Graenze der Olmütz Dioeces in Schlesien genau gezeichnet im Jahr 1784. Joan Venuto del. W. Engelman sculp. Graphic scale [ca 1:328 000], height 565 mm, width 830 mm, coloured copper engraving, diminished, cut. Map Collection of the Historical Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic, sign. VII/5/A-2543. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 4

Map No. 7: Imperial obligatory specimen of the stable cadastre of the city of Telč from 1835, graphic scale [1:2880], 1 section - height 526 mm, width 658 mm, cut. Central Archives of Geodesy and Cadastre Praha, sign. B 2/a/M3/3089. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 5

Map No. 8: Map of the Old Town from around 1835. Plan der Altstadt Teltsch. Author Ignaz Kerschner. Without the scale, height 295mm, width 400 mm, diminished. State District Archives in Jihlava, Telč branch, sign. Pl 637. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map No. 9: Map of castle garden, around 1850. Situations-Plan eines englischen Gartens. Herrschaft Teltscher engl. Garten und einigen Nebengebäuden. Unknown author, undated [ca 1850], without the scale, height 299 mm, width 398 mm, diminished. State District Archives in Jihlava, Telč branch, sign. Pl 68. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 6

Map No. 10: Map of Telč from 1899. Map of Telč with names of streets. Without the scale, height 864 mm, width 566 mm, diminished. State District Archives in Jihlava, Telč branch, sign. Pl 5. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 7

Map No. 11: Plan of the railway Kostelec – Telč from 1896. Localbahn Wolframs – Teltsch. Detailprojekt § 14, Nr. 2. Situations- und Grundeinlösungsplan. 1:2 880, height 280 mm, width 6 480 mm, diminished, cut. Local Authority in Telč, Construction Department (colour copy). Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 8

Map No. 12: Plan of a part of the estate of the Inner City from 1942. Aufriss und Grundriss der Hoffligel bei dem Štěpniczerteiche in Teltsch. Front view and the floor plan of the court front side near Štěpnický pond in Telč. Author Emil Faltus. 1:200, height 590 mm, width 1690 mm, diminished. Monuments Protection Institute in Brno, Telč office. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 9

Map No. 13: Contour map of the city of Telč from 1943. Contour map of the city of Telč in the scale 1:2 880. Using the data of the cadastral map and the position plan of Prof. Ing. Dr. Jar. Pantoflíček. Unknown authors, probably Emil Faltus and Josef Poláček (see the map No. 14), 1:2 880, height 900 mm, width 1 200 mm, diminished. Archives of PROGEO Jihlava. Printed support KAP a. s., Boreas division, Praha.

Map Sheet No. 10

Map No. 14: Map of the city of Telč from around 1943. Teltsch. Telč. Authors Emil Faltus, Josef Poláček, 1:10,000, height 590 mm, width 840 mm, diminished. Moravian Land Archives in Brno, Collection of Maps and Plans (D 22), Inv. No. 1527. Photo Anna Pecková, Moravian Land Archives in Brno.

Map Sheet No. 11

Map No. 15: Map of real estates. Telč – inner city, Podolí, Štěpnice (part) from 1971. Map of real estate, sheet Třešť 2-6/12. Copy of the map of real estates from the new cadastral measuring from 1958, modified in 1971. 1:1 000, height 498 mm, width 625 mm, diminished. Central Archives of Geodesy and Cadastre Prague. Photo Pavel Vychodil, Slaný.

Map Sheet No. 12

Map No. 16: Basic Map 1:25 000 of Telč and Neighbourhood from 1984. Basic Map of ČSSR, sheet 23-431 Telč. 1:25 000, height 381 mm, width 486 mm, diminished. Central Archives of Geodesy and Cadastre Praha. Photo Pavel Vychodil, Slaný.